

[Wilhelm.]

dem, der lå i branchen og dækkede det marked. Vil det på nogen som helst måde ændre afsætningsmulighederne, og hvis ikke, vil det så ikke bare brede ringene, sådan at de andre virksomheder i branchen, der ikke var de umiddelbart udsatte, nu kommer i vanskeligheder?

Jeg kunne derfor tænke mig, at vi under udvalgsarbejdet prøvede at få belyst, og gerne med en helt konkret baggrund, nemlig det sidste års eller de sidste to års faktiske oplevelser her i landet, hvilke af de virksomheder, som i de sidste år eller i de sidste to år er kommet ud i sådanne vanskeligheder, at de har måttet lukke eller væsentligt omlægge eller indskrænke, man mener opfylder kriterierne, så de, hvis denne lov havde været gældende på det tidspunkt, skulle have haft støtte efter denne lov. Det synes jeg ville være meget interessant at få belyst.

Det er vel på forhånd klart, at de egentlige spekulationslukninger — de er jo, som hr. Poul Dam var inde på det, skyld i en del af den beskæftigelsesnedgang, vi har oplevet — ikke kan komme inden for dette, for det er jo ikke, fordi de i virkeligheden likviditetsmæssigt er dårligt stillet. Man kan heller ikke engang tvinge dem til, hvis de har en interesse i at lave en virksomhedsslagtning eller en spekulationslukning eller en overførsel til andre af den multinationale concerns virksomheder i udlandet, at undersøge, om deres lånemuligheder på normal vis i pengeinstitutterne er udtømt, og det er jo betingelsen for at få støtten her. Men helt bortset fra det, så opfylder de ikke kravet om at være i disse likviditetsvanskeligheder, så dem rammer man altså ikke. Det ville da vel også være urimeligt, at man ligefrem skulle, hvad skal man sige, forhindre spekulationslukninger ved at byde op og simpelt hen præmiere disse udenlandske concerns danske dattervirksomheder, som det jo ofte er, til at blive her i landet og fungere et lille stykke tid endnu, hvis de nu får tilskud, eller kald det bare et lån formelt, af den og den størrelsesorden. Og hvad er det så for nogle, der er tilbage, som samtidig er klart levedygtige på længere sigt? Det vil vi altså gerne have belyst under udvalgsarbejdet.

Jeg vil til den socialdemokratiske ordfører sige generelt, at jeg mener ligesom hr. Poul Dam, at det er noget pjat at gøre det her til

et spørgsmål om det kapitalistiske system eller nogle socialistiske løsninger. Der er ikke et hak socialistiske løsninger i de tre forslag, der er på bordet her i dag. Jeg synes tværtimod, at hvis de viser noget, så viser de for jeg ved ikke hvilken gang, at socialdemokratiet nok i virkeligheden er bedre til at administrere det moderne kapitalistiske samfund end de borgerlige partier, som har for mange fordomme med hensyn til, hvad man kan, og hvad man ikke kan, hvis man skal være gode liberalister, især under det pres, de er under fra de nyeste dages liberalister i fremskridtspartiet. Jeg mener ikke, det er en løsning. Jeg mener ikke, at denne idé om, hvordan man bedre administrerer det kapitalistiske samfund, er en løsning på længere sigt.

Jeg ved ikke, om det bl. a. var venstrefløjen og derunder os, hr. Lysholt Hansen sigtede til, da han sagde, at der nok ville komme noget ideologisk snak, eller det var højrefløjen, han sigtede til. Men jeg vil da ikke skuffe ham, hvis han mente os.

Der blev talt om krisen, om arbejdsløsheden og sammenlignet med 1930erne. Ja vel, men den skepsis, som jeg har givet udtryk for her, vil jeg nødig have opfattet som en underkendelse af de problemer, der er med beskæftigelsen. Vi må bare kunne tillade hinanden at have en forskellig holdning til, hvad krisen består i, og hvad der i virkeligheden løser den. I socialdemokratiet har man altså en idé om, at de samme midler, som man i virkeligheden har benyttet de foregående 40 år, stadig væk er virksomme — stadig væk er allerede for meget sagt, for de har aldrig været det — og det er vel i virkeligheden stadig væk den store krise fra 1930erne, vi rider videre på med jævne mellemrum. Hvis vi havde en idé om, at det her ville løse krisen sammen med de andre ting, man foreslår, så ville vi nok være noget mere åbne over for det. Men hvad er det, vi ser? Dette er jo ikke et enestående tilfælde. Vi havde økonomisk krise herhjemme, for bare at tage de sidste ca. 20 år, i 1952-53, i 1957-58, i 1962-63, i 1968 og så nu igen. Det er kommet jævnt tilbagevendende.

Det er vel nok rigtigt, som de professionelle virksomhedsledere, hr. Lysholt Hansen citerede, disse civiløkonomer, der inviterer til konference på børsen, siger, at det tit er sunde virksomheder, der likvideres. Men så